

BENEGO

Hoe de Noorderkempen en Noord-Brabant samenwerken

Het Belgisch-Nederlands Grensoverleg of BENEKO is een samenwerkingsverband tussen 26 gemeenten ten noorden van Antwerpen en ten zuiden van Breda. Het gaat over meer dan 1 miljoen inwoners. Het doel is om de samenwerking tussen gemeenten aan beide zijden van de landsgrens te bevorderen en om oplossingen te zoeken voor de specifieke problemen en praktische belemmeringen die grensgemeenten kennen.

BENEKO is een ontmoetings- en doe-platform dat problemen in verband met grensverkeer, die de lokale besturen ervaren, tracht op te lossen. Maar even belangrijk: de mogelijkheden die de grenspositie biedt nuttig leren gebruiken. Netwerken, elkaar ontmoeten en beter leren kennen bevordert de wederzijdse waardering en zorgt ervoor dat er een betere kennis over de streek en de bevolking ontstaat. De gemeenten, in de rechthoek Antwerpen-Bergen op Zoom-Tilburg-Turnhout, nemen deel om te komen tot oplossingen voor kwesties die spelen in het grensgebied. Thema's zijn onder meer georganiseerde misdaad, toerisme, cultuur, milieu, veiligheid, grensarbeid. Wij spraken met de voorzitter van BENEKO, Gaston van Tichelt, burgemeester van Essen en Paul Wouters die BENEKO-programmamanager is.

Ouder dan een halve eeuw

BENEKO bestaat al sinds 1967, maar ik had er eerlijk gezegd nog niet van gehoord... Gaston van Tichelt: 'Tja, dat is niet zo verwonderlijk. In de loop der jaren hebben we periodes gekend van grote activiteit en meer 'slapende' periodes. Er zijn momenten geweest waarop de acties die we ondernamen wel degelijk in de kijker liepen: culturele uitwisselingen, bosaanplantingen... tot zelfs wielervedstrijden. Na een langere periode van mindere activiteit haakten sommige gemeentebesturen enkele jaren geleden af. Sinds twee jaar werkt Paul voor ons en dat heeft een nieuwe dynamiek teweeggebracht; de gemeenten zijn weer meer betrokken'.

Paul Wouters: 'BENEKO doet er weer toe. Gisteren nog bereikte ons een verzoek vanuit de Raad van Europa om 'best practices' aan te leveren omtrent hoe grensoverschrijdend samen te

werken in een crisis als de huidige. Die crisis toont trouwens aan dat vele problemen waar de lokale overheid mee te maken heeft, steeds vaker internationaal zijn en toont het belang aan van een structuur als BENEKO. Dat is natuurlijk niet beperkt tot een epidemie. Andere thema's die we behandelen zijn bijvoorbeeld georganiseerde criminaliteit, waterbeheer, natuurbescherming... We willen daarbij de olie in de machine van grensoverschrijdend samenwerken zijn en de coördinator van een aantal acties om grensbelemmeringen te overwinnen.

Taak en structuur

'Juridisch gezien is BENEKO sinds 1993 een 'Benelux Groepering voor Territoriale Samenwerking' (BGTS)', zegt Gaston Van Tichelt. 'Je kunt dat vergelijken met een intercommunale of een interlokaal samenwerkingsverband'. Een BGTS is een vorm van grensoverschrijdende samenwerking in de Benelux met rechtspersoonlijkheid die het mogelijk maakt om een aantal specifieke bevoegdheden gezamenlijk uit te voeren.

Thema's zijn misdaad, toerisme,
cultuur, milieu, veiligheid, grensarbeid

Van Tichelt: 'Toerisme en milieu zijn twee thema's waar we heel wat rond doen. Zo is het Grenspark Kalmthoutse Heide juridisch gezien een onderdeel van de BGTS BENEKO. Op elf plekken, verspreid over de regio, hebben we ook mede gezorgd voor

foto Visit Flanders

‘Grensinfopunten’, waar burgers terecht kunnen voor toeristische informatie, maar ook met vragen over grensoverschrijdende werken, ondernemen enz.’

Het Algemeen Bestuur van BENEGO bestaat uit de burgemeesters van de gemeenten, die tweemaal per jaar samenkomen. Het Dagelijks Bestuur vergadert per kwartaal en bestaat uit de burgemeesters van Zundert, Stabroek, Baarle-Nassau, Goirle, Rucphen, Essen en Wuustwezel. Het voorzitterschap wordt de facto afgewisseld tussen een Belgische en een Nederlandse burgemeester. Daarnaast is er een ambtelijke klankbordgroep, die tweemaal per jaar bij elkaar komt en vanuit het operationele niveau problemen en kansen op tafel legt.

Succesvol zijn Grensinfopunten voor advies over grensarbeid

De financiering van BENEGO komt van de gemeenten zelf: jaarlijks gemiddeld ca. € 2.500 per deelnemende gemeente. Dat is gebaseerd op een vast bedrag plus € 0,03 per inwoner. Personeel in vaste dienst is er niet. Paul Wouters is sinds twee jaar als externe verbonden aan BENEGO voor twee dagen per week. Daarnaast en vooral is bestuurssecretaris Leni Snepvangers al al tientallen jaren aan BENEGO verbonden op vrijwillige basis.

Ambulances

Kun je een voorbeeld geven van een probleem dat BENEGO succesvol aangepakt heeft? Paul Wouters: ‘Vooreerst wil ik wijzen op onze bijdrage tot het realiseren van de Grensinformatiepunten, waarmee we de burger en de ondernemer kunnen bedienen met deskundige info over alles wat met grensarbeid te maken heeft, en dat is nogal wat! Op dit ogenblik zijn we druk met de obstakels op te ruimen inzake grensoverschrijdend ambulancevervoer. Dat is in elk land wat anders geregeld. Zo

mogen Belgische ambulances bijvoorbeeld niet over de Nederlandse grens, omdat ze opiaten aan boord hebben. Zo zijn er nog wel wat andere verschillen in de ambulancewetgeving tussen België en Nederland. De grens betekent voor onze streek dat een urgent hulpbehoevende niet steeds kan rekenen op de dichtstbijzijnde ambulancedienst of niet steeds naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis vervoerd kan worden. De gemeenten Woensdrecht (NL) en Essen (BE) hebben aan de kar getrokken om die zaak uit te zoeken. Via een EU-project kreeg BENEGO een studie bureau toegewezen om die zaak uit te spitten en mogelijke oplossingen voor te stellen. Daaruit is onder meer gebleken dat de Benelux eigenlijk al een regeling voor een groot deel van dat probleem had: de ambulances mogen wel degelijk grensoverschrijdend vervoeren. Maar wat in principe geregeld is, werkt niet altijd in de praktijk. Daar is de komende maanden voor ons nog een schone taak weggelegd: zorgen dat we de vele betrokken partijen bij elkaar krijgen om daadwerkelijk beter te gaan presteren voor de burger in nood’.

Meerwaarde

‘Wat voor ons als bestuurders zeker van belang is aan BENEGO, is de ontmoeting’, zegt burgemeester Van Tichelt: ‘We blijven in België en Nederland toch vaak wat anders kijken naar bepaalde zaken, er zijn de kleine cultuurverschillen, maar bijvoorbeeld ook de verschillende taken, opdrachten en bevoegdheden die burgemeesters hebben. Dat zorgt soms voor communicatieproblemen en wroef. Door elkaar regelmatig te spreken ontstaat daar een beter begrip voor. Bovendien leren we ook samen uit de voorbeelden van andere grensregio’s’.

‘BENEGO is ook een doorgeefluik van gemeentelijke knelpunten naar een hoger bestuursniveau’, vult Paul Wouters aan. In een aantal gevallen is er immers aanpassing aan de wetgeving nodig, om een lokaal probleem efficiënt te kunnen aanpakken, denk ook aan het voorbeeld van de ambulances’.

Gaston Van Tichelt: ‘Gemeenten pal op de grens zoals Essen, Ravels, Hoogstraten, Zundert, Roosendaal, Putte... en natuurlijk de Baarles, hebben behoorlijk veel grensverkeer. En die grens

Meer nieuws...

Het beeld van toeristen

Er moet meer balans komen tussen het tevreden houden van de bezoekers, geld verdienen en de eigen inwoners. Naar aanleiding daarvan heeft het HZ Kenniscentrum Kusttoerisme de afgelopen jaren twee onderzoeken gedaan om meer inzicht te krijgen in de bredere betekenis van toerisme voor de Zeeuwen. Een deel van de inwoners en bezoekers geeft aan dat het te druk wordt in hun dorp of stad. Dit verschilt per plaats en gemeente. Zo worden de verkeersproblemen veel meer benadrukt in woonplaatsen waar de hoofdroute door de kern loopt, zoals in Grijskerke (85 procent), Aagtekerke (83 procent) en Zuidzande (84 procent). En in woonplaatsen waar sprake is van veel parkeerdruk worden de verkeersproblemen door toerisme ook breed benoemd. Voorbeelden zijn Veere (85 procent), Domburg (83 procent) en Sluis (75 procent).

Deze gevoelens komen overeen met de werkelijkheid. 95 procent van de toeristen komt met de auto naar Zeeland. Wat betekent dat er in de zomer 25 procent meer auto's rijden op de A58 dan in de winter. Op een weg als de N61 in Zeeuws-Vlaanderen rijden in de zomer 77 procent meer auto's en op de N57 stijgt het aantal voertuigen zelfs met 122 procent.

www.omroepzeeland.nl

GP van België

De Waalse regering heeft toestemming gegeven om de Grand Prix van België op 30 augustus achter gesloten deuren te rijden. Het doorgaan van de Formule 1-race op het circuit van Spa-Francorchamps is daarmee een stap dichterbij.

De Nationale Veiligheidsraad heeft evenementen in België tot en met 31 augustus verboden, maar anders dan in Nederland valt een GP zonder publiek daar niet onder. Daarbij mogen maximaal 2.000 mensen aanwezig zijn, terwijl er al 165.000 tickets verkocht waren. Het is ook nog steeds niet helemaal zeker dat de GP van België dit jaar doorgaat. Alle teams moeten bijvoorbeeld nog toestemming krijgen om België in en uit te reizen.

Het lijkt erop dat het seizoen op 5 juli begint met de GP van Oostenrijk, waarna de tweede race op 12 juli ook in Oostenrijk zal zijn. Het plan is om vervolgens te racen in Groot-Brittannië, Duitsland en Spanje, waarna de GP van België op de agenda staat. Alle races in Europa moeten achter gesloten deuren plaatsvinden, maar later in het seizoen kan misschien wel publiek aanwezig zijn in Azië en Zuid-Amerika.

www.nu.nl

Kindercoaches

Ouders kunnen sinds kort met al hun opvoedvragen terecht bij een nieuwe landelijke telefoonlijn. De Coaches van het Kindercoachgilde bieden gratis een luisterend oor aan ouders en opvoeders. "De corona-maatregelen tegen het Covid 19 virus hebben gezinnen in uitzonderlijke situaties gebracht. Veel ouders werken thuis, anderen werken in vitale beroepen en de druk met alle gezinsleden in huis kan hoog zijn. Daarom kan een deskundig luisterend oor verlichting brengen. In gezinnen waar relaties al niet lekker liepen, kunnen de scheuren dieper worden. Voor alleenstaande ouders kan de druk hoog oplopen. Of denk aan ouders met een (aankomende) burn-out. Zij hebben niet de noodzakelijke ruimte voor rust en herstel. Vaak zien we dat innerlijke frustraties een uitweg vinden via hoog oplopende emoties, die veelal op de kinderen worden geprojecteerd."

Het aantal coaches dat dit belangeloos doet, groeit met de dag en zijn door heel Nederland verspreid. Via www.kindercoachgilde.nl/voor-ouders zijn coaches telefonisch bereikbaar in heel Nederland en België. Achter de coaches staat een team van mentoren. Professionaliteit en privacy zijn gegarandeerd.

nieuwsbladdekaap.nl

Koploper in digitalisering

De Belgische bedrijven onderkennen wel het belang van digitalisering, maar landen als Denemarken, Nederland, Tsjechië en Finland staan nog een stuk verder hierin. Ook de VS zouden in de top vijf zitten. Dat blijkt uit een nieuw rapport van de Europese Investeringsbank EIB.

Het rapport geeft via de digitaliseringsindex aan hoe digitaal bedrijven zijn en hoe ze digitale infrastructuur en investeringen inschatten. België zit daarbij bij de groep 'sterke landen', zegt de EIB, samen met Portugal, Luxemburg, Zweden en Oostenrijk. België scoort ook beter dan het EU-gemiddelde. Het VK, Italië, Polen en Ierland vormen de hekkensluiters.

Europese bedrijven lopen achter op de VS wat betreft de invoering van digitale technologieën. Twee derde van de Europese productiebedrijven zegt dat ze minstens een digitale technologie inzetten. In de VS is dat bijna tachtig procent. Digitale bedrijven presteren nochtans beter en zijn meer dynamisch: ze hebben een hogere arbeidsproductiviteit.

Grotere bedrijven hebben een hogere mate van digitale adoptie dan kleinere firma's, terwijl oudere en kleinere firma's meestal voornamelijk niet-digitaal zijn, zoals in de bouwsector.

www.computable.be

is daar echt wel een barrière voor de economische mogelijkheden van de hele regio en beperkt de ontwikkeling van de lokale economie. Onze streek ligt op een kruising tussen economische hotspots Antwerpen, Rotterdam, Brussel, Utrecht. Hoe meer we die grens zouden kunnen weggommen, hoe beter voor de toekomstmogelijkheden van de betrokken gemeenten’.

Uitbreiding?

Breda en Turnhout zijn betrokken regionale steden, maar waarom de grootste grensstad Antwerpen niet? Paul Wouters: ‘Op zich is het belangrijk dat die erbij zou komen en daarover zijn we in gesprek’. Gaston Van Tichelt: ‘Die stad kun je echter ook niet vergelijken met de andere gemeenten: ze is in omzet, bedrijvigheid en economisch belang groter dan heel de rest van de provincie Antwerpen samen’.

Doorgeefluik van gemeentelijke knelpunten naar een hoger bestuursniveau

Waarom zou je BENEKO niet uitbreiden tot alle Belgisch-Nederlandse grensgemeenten? Gaston Van Tichelt: ‘Stap voor stap. Laten we eerst maar eens een goede kwaliteit bieden en onze acties uitdiepen voor de nu betrokken gemeenten. Er is ook de historiek van BENEKO, die vertrokken is vanuit de grensgemeenten in de Noorderkempen en Noord-Brabant. Bovendien zijn er een aantal grensgemeenten in andere provincies die al in een Euregionaal samenwerkingsverband zitten’.

Even snel gerekend, doen de burgers in de BENEKO-regio geen slechte zaak: voor minder dan 1 euro per jaar wordt gewerkt aan een toekomstperspectief met minder grensgedoe en dankzij de nabijheid van de bureaus meer welvaart, welzijn en plezier.

Tekst: Peter Thoelen

BENEKO bestaat uit de volgende Nederlandse gemeenten: Woensdrecht, Bergen op Zoom, Roosendaal, Halderberge, Rucphen, Zundert, Etten-Leur, Breda, Oosterhout, Baarle-Nassau, Goirle, Tilburg, Hilvarenbeek, Reusel De Mierden. De Belgische gemeenten zijn: Stabroek, Kapellen, Kalmthout, Essen, Wuustwezel, Hoogstraten, Baarle-Hertog, Ravels, Oud-Turnhout, Arendonk.

Geassocieerd zijn de gemeenten Alphen-Chaam, Merksplas, Valkenswaard en het waterschap Brabantse Delta.

BGTS

De grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerking in Europa heeft de afgelopen decennia een sterke groei gekend. Die ontwikkeling ging van start met de Europese Kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten ondertekend op 21 mei 1980 te Madrid. De Benelux-lidstaten vonden dat deze Overeenkomst onvoldoende tegemoetkwam aan de specifieke behoeften van gemeenten en provincies om op eigen initiatief, zonder tussenkomst van de centrale overheid, samen te werken. Daarom sloten zij op 12 september 1986 de ‘Benelux-Overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten’. Met deze Overeenkomst vormden onze landen de voorloper van de Europese regelgeving (EGTS, Europese groepering voor territoriale samenwerking).

In 2019 hebben Baarle-Nassau en Baarle-Hertog ook nog een aparte BGTS opgericht.

De website van BENEKO is momenteel nog werk in uitvoering.

Paul Wouters schreef uitvoerig over de cultuurverschillen tussen Nederland en België. Daarvoor kunt u terecht op zijn website: www.paulwouters.be.